

РЕШЕНИЕ

№ 22623

гр. София, 07.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в публично заседание на 17.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Веселина Григорова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **5751** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 226 във вр. чл. 203, ал. 1 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).
Образувано е по искова молба, депозирана от С. С. А. чрез пълномощника му - адв. Д. Б. срещу Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), с която са предявени иск за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 001 лева, настъпили в резултат на незаконното му задържане за срок от 24 часа със Заповед № 2253з-1058 от 17.08.2020 г. издадена от полицейски орган – служител на Отдел „Специализирани полицейски сили“ – СДВР, ведно със законните лихви, считано от предявяване на исковата претенция – 08.04.2022 г. до окончателното изплащане на обезщетението, иск за мораторни лихви в размер на 200 лева, за периода – 10.11.2021 г. – датата на влизане в сила на окончателното решение по адм. дело 8218/2021 г. по описа на АССГ, с което е оставено в сила Решение от 25.05.2021 г., постановено по адм. дело 11204/2020 г. по описа на Софийски районен съд за отмяна на Заповед за задържане № 2253з-1058 от 17.08.2020 г. издадена, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, от служител на Отдел „Специализирани полицейски сили“ – СДВР - до завеждане на исковата молба – 08.04.2022 г.

В исковата молба (л. 4 – л. 6 адм. дело 3306/2022 г. на АССГ) и представената уточнителна молба от 18.04.2022 г. (л. 24, адм. дело 2206/22 г. по описа на АССГ) са изложени твърдения за претърпени от ищеца неимуществени вреди в периода 17.08.2020 г. – 10.11.2021 г. (датата на влизане в сила на решението за отмяна на

заповедта за задържане), в резултат на преживени отрицателни емоции и стрес, обида, срам и неудобство, поради злоупоставянето на доброто му име пред близки, приятели, роднини и заклеймяването му като престъпник в публичното пространство. Сочи се, че незаконното му отвеждане със специализиран полицейски автомобил е осъществено пред очите на стотици граждани, а задържането в Първо РУ - СДВР е било медийно отразено от телевизии и журналисти в печатни средства, възпроизвели тиражирани изявления на служители от СДВР, което го е злоупоставило публично пред обществеността в цялата страна. Поставен е акцент и върху липсата на пропорционално отразяване със същите методи и средства на последващата отмяна на незаконсьобразния административен акт като израз на дължимата морална реабилитация за ищеца.

Настоящото производство е образувано след отмяна на Решение № 4284/24.06.2022 г., постановено по адм. дело № 3306/2022 г. по описа на АССГ, с Решение № 6293/23.06.2023 г. по адм. дело № 7603/2022 г. по описа на Трето отделение на Върховния административен съд. В мотивите на отменителното решение е посочено, че присъденото обезщетение не отчита установени по делото факти, поради което се явява несъответно на критерия за справедливост, заложен в чл. 52 от ЗЗД. В този аспект, е отразено, че отмяната на заповедта за задържане не изключва извършване на неправомерни действия, които следва да бъдат отчетени при определяне на размера на обезщетението, съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗОДОВ. Обърнато е внимание на информацията за воденото наказателно производство срещу ищеца и значението му за настъпване на вредите, чието обезщетение се претендира. Указано е, че моралните вреди, изразяващи се в обида, срам и неудобство са понесени в кратък период непосредствено след задържането, а не в рамките на заявения в исковата молба почти две годишен период - от 17.08.2020 г. до 10.11.2021 г. Посочено е, че не са събрани доказателства за наличие на пряка и непосредствена причинно следствена връзка между незаконната административна дейност и твърдените вреди - отстраняването на ищеца от заеманата длъжност и създадените затруднения при последващата му професионална реализация, които са го принудили да напусне страната.

Ищецът не участва лично в съдебното производство пред настоящия съдебен състав. Процесуалният му представител – адв. Д. Б. ангажира писмени и гласни доказателства в изпълнение на указанията в мотивите на отменителното решение. Счита, че събраните в настоящото производство доказателства дават основание на съда да приеме за доказани исковите претенции, включително и досежно размера на претендираното обезщетение. Поддържа направеното искане за възстановяване на разноските пред всички инстанции.

Ответникът по делото – Столична дирекция на вътрешните работи – не се представлява в настоящото производство. В писмените бележки на процесуалния представител (л. 28 – л. 29) исковите претенции са оспорени по основание и размер. Застъпено е становище за липса на доказателства, установяващи причиняването на неимуществени вреди на ищеца и пряката им причинно следствена връзка с отменения административен акт. В този смисъл, са изложени твърдения, че служителите на СДВР не са допринесли за публичното унизяване на ищеца и медийното му заклеймяване като криминален контингент, както и за злоупоставянето му пред близки и приятели, включително пред работодателя му и множеството клиенти на фирмата, в която е работил към процесния период. Сочи се, че представените с исковата молба статии, публикувани в пресата – вестниците „Труд“ и

„24 часа“, приети като доказателства, не установяват участие на служители на СДВР по отношение на възпроизведената информация, а наред с това и не съдържат идентифициращи данни за личността на ищеца, за да се приеме, че чрез тях е било увредено доброто му име в обществото. Застъпва се становище за прекомерност на претендираното обезщетение, като се сочи, че уважаването на исковите претенции би довело до неоснователно обогатяване на патримониума на ищеца, в разрез с изискванията за справедливост, по смисъла на чл. 52 от ЗЗД. При условията на евентуалност, от съда се иска при уважаване на исковите претенции размерът на претендираното обезщетение да бъде намален до съответния на степента, продължителността и интензитета на действително претърпените вреди. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Направено е и възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

В представения писмен отговор на исковата молба, депозиран при първото на разглеждане на делото (л. 31 – л. 32 по адм. дело 3306/2022 г. по описа на АССГ) са изложени сходни аргументи, с които е обосновано становището за недоказаност и неоснователност на исковите претенции. Оспорено е наличието на всички кумулативно предвидени предпоставки от значение за обективната отговорност по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Направено е искане за отхвърляне на исковите претенции, а при условията на евентуалност – за определяне на обезщетение в значително по – нисък от претендирания размер. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Направено е и възражение за прекомерност на адвокатския хонорар. Прокурорът от Софийска градска прокуратура е на становище, че искът е доказан по основание, а по отношение на размера на обезщетението, счита че съдът следва да го определи по справедливост.

Настоящият съдебен състав на Административен съд – София – град, след като обсъди по отделно и в съвкупност събраните по делото доказателства, взе предвид становището на страните, съобразявайки дадените задължителни указания по приложението на закона в отменителното решение на ВАС, прие за установено от фактическа страна:

На 17.08.2020 г. въз основа на издадена, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за Министерство на вътрешните работи, Заповед рег. № 223зз-1058 от полицейски орган – старши полицай при отдел „Специализирани полицейски сили“ при СДВР (л. 4 и л. 12, АХД 11204/20 г. по описа на СРС), ищецът С. С. А. е бил задържан в помещение за временно задържане на 01 РУ – СДВР за времето от 22:30 ч. на 17.08.2020 г. до 21:00 ч. на 18.08.2020 г.

Заповедта е отменена с Решение от 25.05.2021 г. постановено по адм. дело 11204/2020 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 102 състав (л. 124 – л. 127 от АХД 11204/2020 г. по описа на СРС), влязло в сила на 10.11.2021 г. с Решение № 6544 от 10.11.2021 г. по адм. дело № 8218/2021 г. по описа на АССГ (л. 15 – л. 16, адм. дело 8218/21г. по описа на АССГ), с което е оставен в сила постановеният съдебен акт от Районен съд – София.

Съдебните състави са приели, че оспореният административен акт е издаден в нарушение на чл. 146, т. 3 и т. 5 от АПК – не съдържа фактическо описание на посоченото основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, което е нарушение на чл. 74, ал. 2, т. 2 от ЗМВР – не са посочени конкретни данни и информация за какво престъпление е заподозряно лицето, както и че приложената принудителна административна мярка – задържане за срок до 24 часа е непропорционална на целите,

визирани в чл. 22 от ЗАНН.

Повод за задържането на ищеца станало поведението му по време на провеждано протестно шествие в района на Посолството на Република Румъния в [населено място] в непосредствена близост до кръстовището на [улица]и [улица].

Към приобщеното в настоящото административно производство НАХД № 11204/2020 г. по описа на СРС, НО, 102 състав са приложени заверени копия на материали от досъдебно производство ЗМК № 1399/2020 г. по описа на 01 РУ – СДВР, пр. пр. 31393/2020 г. по описа на СРП, предоставени с писмо на наблюдаващия прокурор от СРП от 01.10.2020 г. (л. 42 – л. 93).

В приложените Докладни записки рег. № 225 ЗМ № ЗМК-1409 от 19.08.2020 г. и рег. № 2253М № ЗМК – 1410 от 19.08.2020 г. (л. 50 и л. 51 НАХД № 11204/20 г., СРС) е отразено, че досъдебно производство ЗМК № 1399/2020 г. по описа на 01 РУ – СДВР е образувано за разследване на извършено престъпление по чл. 143, ал. 1 от НК.

Към материалите на досъдебното производство са приложени документи, удостоверяващи проведени действия с участието на ищеца – дадени от него саморъчни обяснения на 18.08.2020 г., непосредствено след задържането преди привличане към наказателна отговорност (л. 66 НАХД № 11204/20 г. СРС), Постановление за привличане в качеството на обвиняем и вземане на мярка за неотклонение от 18.08.2020 г. (л. 67 НАХД 11204/2020 г., СРС), Протокол за разпит в качеството на обвиняем от 18.08.2020 г. (л. 68 – л. 69, НАХД 11204/2020 г., СРС), Протокол за освидетелстване (оглед на лице) с писмено съгласие на лицето, извършен на 18.08.2020 г. за времето от 03,00 ч. – 03,30 ч. (л. 78 – л. 79, НАХД 11204/20 г., СРС), Протоколи за разпознаване на лица, извършени на 18.08.2020 г. за времето от 17,00 ч. – 17,10 ч. (л. 82 – л. 83, НАХД 11204/2020 г., СРС) и на 22.08.2020 г. за времето от 17,15 ч. до 17,25 ч. (л. 86 – л. 87, НАХД 11204/2020 г., СРС). Приложен е и Протокол № 833/2020 г. от 19.08.2020 г., отразяващ резултатите от видеотехническа експертиза, възложена с Постановление на водещия разследването от 01 РУ – СДВР от 19.08.2020 г. (л. 88 – л. 91, НАХД 11204/2020 г., СРС).

Ищецът С. А. е бил привлечен към наказателна отговорност за извършено на 17.08.2020 г., около 21,30 ч. в [населено място], на кръстовището на [улица]и [улица]престъпление по чл. 325, ал. 1 от НК – непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото, за да попречи на Е. Н. М. да премине с управлявания от нея лек автомобил „Тойота А.“ рег. [рег.номер на МПС] през горепосоченото кръстовище, блъскал по лекия автомобил, изкъртил с ръце задна регистрационна табела на автомобила, действия извършени пред двете ѝ непълнолетни деца, намиращи се на задната седалка на автомобила.

Сред материалите от досъдебното производство е приложена и отменената като незаконосъобразна Заповед за задържане на ищеца С. А., издадена от полицейски орган на 01 РУ – СДВР (л. 61, НАХД 11204/2020 г., СРС) и Протокол за извършен полицейски обиск (л. 62, НАХД 11204/2020 г., СРС).

В приобщената като доказателство при предходното разглеждане на делото статия със заглавие „Терорист от ГЕРБ“ или „жертва на изроди“ е д-р М.“, публикувана на 19.08.2020 г. във в-к „24 часа“ са възпроизведени събитията от 17.08.2020 г. - „Около 21 ч. в понеделник, протестът срещу премиера и главния прокурор реши, че трите блокади на О. мост, пред С. университет и на площад „Независимост“ не са достатъчни и се насочи към [улица]. Там около 100 – 150 демонстранти затвориха движението пред Румънското посолство. Полицията, която по-късно се оправда, че не

е знаела за това спонтанно нощно желание, не ги придружи.“ (л. 19, адм. дело 3306/2022 г. АССГ).

По-нататък изложението в статията е сходно на описаните фактически обстоятелства в Исковата молба, предшествали задържането на ищеца – „...нищо неподозиращи шофьори се оказаха в капан. Някои от тях търсеха начин да заобиколят протеста, други нервно натискаха клаксони. ...Така в 22,00 ч. бяла „Тойота А.“ се оказа пред протестиращите. 44-годишната Е. М. помоли демонстрантите да ѝ направят път. Те отказаха. Тогава тя на полусъединител опита да тръгне срещу тях. Това озвери множеството, което започна да удря по стъклата на автомобила – видно от снимките и от клиповете, те станаха на сол. Отвътре децата на стоматоложката следяха изплашено хората, които опитваха да накажат майка им.“, „Протестиращите счупиха прозорците, фаровете, свалени бяха и номерата на колата.“, „М. слезе, показа среден пръст на хората и се върна в колата. Това отключи нова канонада ярост, гарнирана с яйца по автомобила, както и викане „Убийца!“. Жената сама позвъни на тел. 112 и след няколко минути пристигнаха полицаи. Те изведоха нея и семейството ѝ. Докато протестиращите я обиждаха, кордонът бе пробит от друг автомобил. Зад кормилото се оказа и политологът С. С.“.

В публикацията е отразена и информацията относно медийното отразяване на събитието – „...По-късно в сайта „Информиран.нет“ за удобство на всеки, който иска да каже какво мисли за М. бяха изписани номерата на автомобила, телефоните на съпруга ѝ, както и нейните три имена и тези на съпруга ѝ“, „В това време сайтове и телевизии съобщаваха за „премазани“ демонстранти. Е. беше обявена за провокатор“, „Сутринта във вторник сайтът Offnews с видимо разбиране към барикадите в столицата описа новината така: „Трима арестувани за счупеното стъкло на автомобил, опитал да прегази протестиращи“, „Вечерта в понеделник сайтът „Дневник“ намира за най-важен друг детайл: Ден 40 : липсата на полиция доведе до агресия между протестиращи и шофьори.“. Отразена е и публично оповестената позиция на СДВР – „Не са установени пострадали след участниците в незаконната блокада на кръстовището, след като своевременно е извършен преглед на кадрите от видеонаблюдението в района.“.

Към материалите от приобщеното НАХД № 11204/2020 г. по описа на СРС са приложени публикации от електронни медии - mediapool.bg от 21.08.2020 г. – „Съдът обяви за провокатор жената, шофирала срещу протестиращите“ (л. 117), frognews.bg - „И. Б.: Наблюдавах случката с колата. Нямаше нападение върху жена с две деца“ (л. 118 – л. 119), които също отразяват възникналия инцидент по време на протеста пред Румънското посолство.

При предходното разглеждане на делото са разпитани като свидетели по искане на процесуалния представител на ищеца Г. Л. П. (л. 45 – л. 46, адм. дело 3306/2022 г. АССГ) и Й. А. Х. (л. 46 – л. 47, адм. дело 3306/2022 г. АССГ).

В производството пред настоящия съдебен състав от пълномощника на ищеца бяха представени и приобщени като писмени доказателства – Удостоверения за актуално състояние относно данните за регистрацията на дружеството – работодател, в което към процесния период е бил трудово ангажиран ищецът (л. 13 – л. 20). Приложена е информация за дейността на Н. „А. съвет на България“ (л. 22 – л. 27). Като свидетел беше разпитан съпредседателят на Н. „А. съвет на България“ – Д. В. (л. 13 – л. 20). Към представените писмени бележки на пълномощника на ищеца е приложена и информация от ТД на НАП – С. относно трудовото правоотношение на ищеца с

„ФЕСТО ПРОИЗВОДСТВО“ ЕООД – сключен трудов договор на 27.07.2020 г., прекратен на 31.05.2021 г. с отразени данни за промяна на работното място от 16.12.2020 г.

В показанията на свид. П. се съдържа информация за промяна в поведението на ищеца след задържането – станал по-затворен и резервиран към околните, изразявал явно разочарованието си от отношението към него и конкретно за задържането му с оглед демонстрираното принципно уважение към институциите в страната. Съществен принос за последвалото отчуждение и разочарование имала реакцията на членовете на А. съвет, в който А. членувал – дистанцираното им отношение, наред с последвалите разногласия с работодателя изиграли своята роля година по-късно – есента на 2021 г. ищецът да заяви намерението си да напусне трайно България. Свид. П. е категорична, че до задържането А. е бил изключително активна социална личност, включително и като член на А. съвет.

В показанията си свид. Х. заявява, че в един от сутрешните блокове по националните телевизии, в репортаж за протеста пред Румънското посолство през м. август 2020 г. е било споменато, че С. А. е задържан за инцидент с автомобил. Новината го провокирала да опита да се свърже с ищеца, но не успял. Не получил информация за случилото се и от сестра му, с която провел разговор. Едва ден по – късно, успял да разговаря с ищеца, който се ограничил единствено до това да каже, че е добре. Няколко седмици по – късно по повод на общ професионален ангажимент разбрал, че в професионалната организация за бизнес анализи, в която А. бил достигнал до позиция на ниво вицепрезидент за Европа, е бил помолен да напусне заради създадения негативен публичен имидж. По същото време С. А. преустановил и преподавателската си дейност в С. университет по специалността „Бизнес анализ“, а наред с това не успял да реализира и част от проектите, по които работел, защото контрагентите му не желали да ги свързват със задържано лице. Свид. Х. твърди, че при последващите му срещи с ищеца С. А. през годината състоянието му било видимо променено и той не криел разочарованието си, че заради задържането му усилията, които е полагал в продължение на години, за да се развива и реализира професионално като активен член на международната организация са били загубени. Есента на 2021 г. заминал на работа в У., а след началото на военните действия през м. февруари 2022 г. се преместил в Гърция.

В показанията си разпитаният в настоящото производство свид. Д. В. – съпредседател на Н. „А. съвет за България“ (л. 41 – л. 42) сочи, че се е запознал с ищеца С. А. през 2015 г., а през 2017 г. го е поканил да стане член на Учредителния съвет на Н. „А. съвет за България“, заради изключителната му интелигентност и експертност, качества от съществено значение за развитие като млад лидер в обществено политическия живот. Свидетелят е категоричен, че ищецът е оправдал тези очаквания, оглавявайки секцията на младите лидери в „Атлантическия съвет за България“. Соци, че А. е отличен програмист и мениджър, притежаващ умения да презентира и реализира иновативни идеи не само в областта на програмирането, но и в социално значими области на плоскостта на емоционалната интелигентност. Като пример за обществената ангажираност и отговорност на ищеца, свид. В. сочи доброволно реализираното му желание да премине курс на обучение за професионални войници. Категоричен е, че след публичното оповестяване в медиите на информацията за задържането на С. А. по повод инцидента с автомобила на д-р М. пред Румънското посолство, това се е отразило отрицателно не само върху неговия личен имидж, но е

могло да рефлектира негативно и върху дейността на организацията, поради което А. го е уведолил, че ще подаде оставка докато не се изясни случая. Свидетелят посочи, че е бил изключително изненадан от случилото се, защото познавайки ищеца е бил убеден, че предприетите действия от органите на полицията са били по погрешка, но това е отключило отправяне на запитвания от журналисти и към Н. „А. съвет за България“, а интерес към случилото се е проявил лично и депутат от Европейския парламент - А. Й.. Наред с това, инцидентът лишил от възможност ищеца да вземе участие в обменна Програма за обучение и развитие на млади лидери в САЩ, финансирана от неправителствения сектор, а година по – късно – есента на 2021 г. повлияло и на решението му да напусне страната, приемайки оферта за работа в К.. В показанията на свид. В. се съдържа информация, че след началото на военните действия ищецът се е завърнал за кратко в България и отново е заминал на работа в чужбина.

Страните не спорят по така установените релевантни за правния спор факти, които позволяват на съда да направи следните правни изводи:

Исковата претенция за обезщетение на неимуществени вреди е с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ във вр. чл. 204, ал. 1 от АПК и е процесуално допустима. Предявена е от активно легитимирана страна – адресат на отменения административен акт, срещу надлежен ответник, съгласно изискванията на чл. 205 от АПК – Столична дирекция на вътрешните работи, в чиято структура е служител административният орган, издал отменения административен акт.

Не са изтекли предвидените в разпоредбите на чл. 110 и чл. 111 б. „в“ от ЗЗД погасителни давностни срокове. Според задължителното тълкуване, дадено в т. 4 на ТР № 3 от 22.04.2005 г. по тълкувателно дело 3/2004 г. на ОСГТК на ВКС, началният момент на погасителната давност при икове за обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията е влизането в сила на решението, с което се отменя унищожаван административен акт, или приведено към конкретиката на настоящия казус – 10.11.2021 г. (*исковата молба е депозирана на 08.04.2022 г.*).

Разгледана по същество исковата претенция е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА.

Обективната отговорност на ответната администрация на посоченото правно основание в исковата молба – чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана при кумулативно наличие на следните предпоставки :

- 1) незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административен орган или на длъжностно лице,
- 2) причинени вреди от имуществен и/или неимуществен характер, настъпили непосредствено след неправомерния акт, действия или бездействие,
- 3) пряка причинна връзка между настъпилите вреди и незаконосъобразния акт, действие или бездействие.

Тежестта на доказване на всички правопораждащи елементи от фактическия състав на предявения иск е на ищеца. Липсата на който и да е от тези елементи предпоставя неоснователност на исковата претенция.

В настоящия казус безспорно е установено наличието на първата от визираните предпоставки - отменен по съдебен ред, с влязло в сила на 10.11.2021 г. Решение № 6544 по адм. дело 8218/2021 г. по описа на АССГ (*л. 15 – л. 16*), административен акт, издаден от полицейски орган – старши полицай в отдел „Специализирани полицейски сили“ при Столична дирекция на вътрешните работи – Заповед за задържане на лице рег. № 22533-1058 от 17.08.2020 г., с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР,

ищецът е бил задържан за времето от 22:30 ч. на 17.08.2020 г. до 21:00 ч. на 18.08.2020 г. в помещение за временно задържане в 01 РУ – СДВР.

Разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ лимитира границите на обективната отговорност по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ до всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностно лице. Възприетите критерии в съдебната практика определят като непосредствени вредите, които следват противоправния резултат по време и място, а като преки – вредите, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на причинителя и настъпването им.

Задържането, на основание чл. 72, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи, е административна мярка за принуда, която има за правна последица ограничаване на правото на свободно придвижване (*по аргумент на чл. 73 от ЗМВР*). Незаконнообразното ограничаване на това право неминуемо е свързано с негативни преживявания, които се отразяват на емоционалното, физическото и психическото състояние на задържаното лице.

Приведено към конкретиката на настоящия казус именно тези неимуществени вреди настъпват непосредствено след задържането и го следват по време. От съществено значение за техния интензитет, а и за установяване на преките вреди са данните за личността на задържаното лице и основанията за задържане - посоченото от полицейския орган в отменената Заповед – чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Анализът следва да се извърши в контекста и на предпоставките за прилагане на хипотезите на чл. 5 от ЗОДОВ и задължителното тълкуване, дадено в т. 3 в Тълкувателно решение № 2 от 22 април 2004 г. по Тълкувателно дело 2/2004 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданска колегия на Върховния касационен съд (ОСГК на ВКС), според което *„държавата не отговаря за вреди, ако увреждането е причинено по изключителна вина на пострадалия. В този случай се изследва доколко поведението на пострадалия е в причинно – следствена връзка с настъпилia вредоносен резултат от незаконното действие на държавния орган и доколко го освобождава от отговорност. Ако единствен каузален фактор е поведението на пострадалия, държавният орган не отговаря. Ако само е допринесъл – обезщетението се намалява с оглед особеностите на всеки конкретен случай.“*

Не е спорно, че предпоставка за задържането на ищеца С. А. е изясняването на евентуалната му съпричасност към престъпление, за което органите на Първо РУ – СДВР са започнали разследване при условията на чл. 212, ал. 2 от НПК. Съгласно тази разпоредба досъдебното производство се счита за образувано с първото действие по разследването, когато се извършва оглед, включително освидетелстване, претърсване, изземване и разпит на свидетели, ако незабавното им извършване е единствената възможност за събиране и запазване на доказателства, както и когато се извършва обиск, при условията и по реда на чл. 164 от НПК. В материалите от досъдебното производство, въпреки отразеното в Уведомителното писмо на разследващия полицай от Първо РУ – СДВР (л. 41, НАХД № 11204/2020 г. на СРС) и Докладната записка до началника на 01 РУ – СДВР (л. 48 от НАХ № 11204/2020 г.) не е приложен протокол, с който да е документирано проведено по реда на НПК процесуално действие - оглед на местопроизшествие. В този смисъл, хронологията на процесуалните действия, документираны с представените по НАХД № 11204/2020 г. по описа на СРС Протоколи за разпит на свидетели сочи, че първото процесуално действие е разпитът на свид. Е. М., който е извършен на 17.08.2020 г. за времето от 23,40 ч. до 00,10 ч. на

18.08.2020 г. (л. 46). Последвали са разпити на свид. И. М. за времето от 00,30 ч. на 18.08.2020 г. до 00,49 ч. на 18.08.2020 г. (л. 47), свид. В. Б. за времето от 00,50 ч. на 18.08.2020 г. до 01,15 ч. на 18.08.2020 г. (л. 49), свид. Д. Г. за времето от 01,20 ч. на 18.08.2020 г. до 01,30 ч. на 18.08.2020 г. (л.50), свид. П. С. за времето от 01,40 ч. на 18.08.2020 г. до 01,50 ч. на 18.08.2020 г. (л. 51), свид. Г. Б. за времето от 01,55 ч. на 18.08.2020 г. до 02,05 ч. на 18.08.2020 г. (л. 52), свид. Л. Л. за времето от 01,20 ч. на 18.08.2020 г. до 01,30 ч. на 18.08.2020 г. (л. 53), свид. П. Д. за времето от 01.40 ч. на 18.08.2020 г. до 01,45 ч. на 18.08.2020 г. (л. 54), Анализът на тази информация дава основание за категоричен извод, че към момента на издаване на отменената като незаконосъобразна Заповед за задържане на ищеца С. А. – на 17.08.2020 г. в 22,30 ч. не е било започнало провеждането на процесулно следствени действия по досъдебното производство, по което впоследствие е привлечен към наказателна отговорност, непосредствено след фактическото му задържане по ЗМВР.

Следва да се отчетат различията между основанията за задържане по реда на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР – наличие на данни за извършено престъпление и условията за образуване на досъдебно производство, предвидени в чл. 207, ал. 1 от НПК – наличие на законен повод и **достатъчно** данни за извършено престъпление. Според легалната дефиниция на понятието „достатъчно данни“ (чл. 211, ал. 1 и ал. 2 от НПК) такива са налице когато може да се направи основателно предположение за извършено престъпление, което не означава, съгласно ал. 2 от НПК, наличие на данни, въз основа на които могат да се правят изводи относно лицата, извършили престъплението или правната му квалификация.

В обстоятелствената част на исковата молба не е отречен факта на намесата на ищеца в инцидента, настъпил по време на протестните действия на 17.08.2020 г. – „*Аз афектиран и тъй като се притеснявах, че това лице ще се измъкне безнаказано реших да сваля задната регистрационна табела, която висеше, за да ѝ попреча да се укрие.*“ (л. 4-гръб, стр. 2 от Исковата молба), както и последвалият му опит да предаде свалената регистрационна табела на служителите на полицията, пристигнали на мястото на произшествието – „*15 – 20 минути по-късно се появиха полицаи, но не от КАТ – Пътна полиция, което беше странно. Аз заедно с приятеля ми се приближихме до тях. Подадох им табелата, която заявих, че съм я свалил от този автомобил, но те махнаха с ръка и не ми обърнаха никакво внимание....Тогава реших и оставих табелата на телефонна будка в непосредствена близост до местопроизшествието и останах да видя развитието на събитието.*“.

Тези факти се установяват от отразеното в Докладната записка по повод задържането на ищеца (л. 46 от НАХД № 11204/2020 г. СРС) и докладната записка, с която е документирано мястото, на което е открита регистрационната табела на процесния автомобил (л. 47 от НАХД № 11204/2020 г. СРС). Сходна е и информацията в приобщените като писмени доказателства в настоящото производство, приложени към НАХД № 11204/2020 г. по описа на СРС, документи от проведените действия по разследване и процесуалните действия в наказателното производство - показанията на полицейските служители разпитани като свидетели – В. Б. (л. 72 от НАХД № 11204/2020 г. СРС) и Д. Г. (л. 73 от НАХД № 11204/2020 г. СРС) възпроизвеждащи възприятията им за поведението на ищеца по време на инцидента с автомобила, управляван от Е. М.. Според показанията на свид. Б. „...*друг мъж с червена фанелка с къс ръкав и сини дънки, който също удряше по страничните стъкла на автомобила, мина отзад и*

свали задната регистрационна табела. Не видях какво направи с нея“. В показанията на свид. Г. е отразено „*Видях и второ лице, с червена фанелка от мъжки пол, което блъскаше по автомобила и след това мина от задната страна на автомобила и откърти задната регистрационна табела. След това се оттегли встрани и на спирката на автобусите в посока телевизионната кула остави регистрационната табела върху покрива на телефонната кабина, след което се върна при останалите протестиращи.*“, както и резултатите от проведените разпознавания.

Събраните в настоящото производство гласни доказателства – приобщените показания на свидетелите Г. П. (л. 45-гръб – л. 46, адм. дело 3306/2022г. АССГ) и Й. Х. (л. 46-гръб – л. 47, адм. дело 3306/2022 г. АССГ) и дадените от свид. В. (л. 41 – л. 42, адм. дело 5751/2023 г. АССГ) не съдържат конкретна информация относно евентуалната съпричасност на ищеца към престъплението, за което впоследствие е бил привлечен към наказателна отговорност.

Изложеното дава основание на съда да приеме, че безспорно поведението на ищеца е провокирало предприетите действия от служителите на СДВР за проверка на подадения сигнал на спешен номер 112, а и на информацията, възпроизведена от свидетелите Г. и Б.. От съществено значение за приложението на хипотезите на чл. 5 от ЗОДОВ обаче, е поведението на ищеца, което е обсъдено подробно в мотивите на влезлите в сила съдебни актове, с които е отменена като незаконосъобразна Заповедта за задържане.

В приложените материали, с които са документирани проведените процесуални действия за разследване на престъплението, за което впоследствие е бил предаден на съд ищецът, не се съдържа информация за различни по вид и интензитет активности от негова страна освен описаните в обстоятелствената част на исковата молба, за които са свидетелствали и служители на полицията, и които са му вменени във вина като установяващи елементи от обективната страна на престъплението по чл. 325, ал. 1 от НК. Безспорно е установено и, че към момента на предприемане на действията по събиране на доказателства за евентуално извършено престъпление, неправомерното поведение, което се сочи като основание за задържането му от органите на полицията, е било преустановено и то без да е била необходима тяхната намеса.

Въпреки, че не е установено по безспорен начин твърдяното в обстоятелствената част на исковата молба оказано съдействие за разкриване на относими факти и обстоятелства, а именно опитът на ищеца да предаде на органите на полицията свалената регистрационна табела на автомобила и едва след negliжиране на това му действие, последващото ѝ оставяне на видимо място в близост до мястото на произшествието върху автобусната спирка, за което свидетелства и свид. Г., отчитайки основанията за отмяна на заповедта за задържане, посочени в мотивите на влезлите в сила решения по НАХД № 11204/2020 г. по описа на СРС и по адм. дело 8218/2021 г. по описа на АССГ, настоящият съдебен състав счита, че в конкретния казус не са налице предпоставките за приложението и на двете хипотези на чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от ЗОДОВ.

Съгласно разпоредбата на чл. 302 от ГПК влязлото в сила решение на административен съд е задължително за валидността и законосъобразността на оспорения административен акт. В мотивите на влезлите в сила съдебни актове, с които е отменена Заповед рег. № 225зз – 1058 от 17.08.2020 г., издадена от полицейски орган – старши полицай в отдел „Специализирани полицейски сили“ – СДВР, са посочени две от основанията, визирани в чл. 146 от АПК - по т. 3 -

допуснатото съществено нарушение на процесуалните правила, изразяващо се в липса на мотиви, поради отсъствие на конкретно изложени фактически обстоятелства, съответстващи на основанията по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР и по т. 5 - несъответствие с целта на закона – прилагане на непропорционално тежка по интензитета принудителна мярка временно задържане по ЗМВР спрямо ищеца.

Ангажираните доказателства в подкрепа на изложените обстоятелства в исковата молба относно медийното отразяване на инцидента и на последиците от него – задържането на ищеца С. А. заедно с други две лица по повод нанесените повреди по автомобила на свид. М., последващото му привличане към наказателна отговорност и предаване на съд за извършено престъпление, безспорно сочат негативното им влияние върху авторитета и обществения му имидж, което е рефлектирало и на възможностите му за реализация като член на Н. „А. съвет за България“, ограничавайки и дейностите, които е осъществявал в научната и професионалната област. Ищецът е преживял силен стрес, тревога и безпокойство в резултат на публичното му унизяване и злепоставяне пред близки и познати, а чувството на несигурност, огорчение, обида и накърнено достойнство, които е изпитал по време на задържането, са прераснали в усещане за произвол и явна несправедливост, видно от показанията на разпитаните свидетели, което го е мотивирало и да търси реализация извън страната.

В този контекст, според настоящия съдебен състав всички материалноправни предпоставки на обективната отговорност на ответника за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, са установени от събраните по делото доказателства. Налице е незаконосъобразен административен акт, който е отменен по съдебен ред. В резултат на този незаконосъобразен акт ищецът е търпял описаните в исковата молба и установени от ангажираните доказателства неимуществени вреди през целия инкриминиран период, от момента на задържането му на 17.08.2020 г. до влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт – 10.11.2021 г. Установена от доказателствата по делото е и пряката причинна връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилите неимуществени вреди.

Обезщетението, което се претендира има за цел да компенсира и да възмезди със съответен паричен еквивалент понеслия неблагоприятните последици, възникнали от действието на отменения незаконосъобразен административен акт. При определяне на размера, приложима е разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, съгласно § 1 от Заключителните разпоредби на ЗОДОВ. Според константната съдебна практика „справедливостта“ не е абстрактно понятие и може да бъде изведена въз основа на конкретно установени обективни факти – вид, характер, степен на увреждането, обстоятелства, при които са настъпили вредите. Отчитайки посочените обстоятелства, продължителният период на фактическо задържане –повече от 22 часа, както и периода до отмяната на заповедта за задържане с влязлото в сила съдебно решение – 15 месеца след издаването ѝ, естеството на търпените морални страдания и техния интензитет, настоящият съдебен състав счита, че негативните преживявания на ищеца, които подлежат на обезщетяване се отличават със значителна времева продължителност и по - висок интензитет не само по време, но и след задържането до отмяна на заповедта.

В този контекст, съдът отчита, че към момента на задържането ищецът е бил известна с публичните си изяви личност не само в обществената и професионална сфера, но и

сред академичната общност като преподавател в С. университет, а и като активен член на „А. съвет на България“, което безспорно е засилило отрицателното въздействие върху авторитета му.

Въпреки, че от представените доказателства в настоящото производство не се установи твърдението, че задържането е станало причина за прекратяване на трудовото му правоотношение, категорично бе установено, че след задържането ищецът е преустановил преподавателската си дейност, както и изпълнението на поети проекти, включително е бил лишен от възможността за международно обучение като член на Н. „А. съвет на България“. Изложеното дава основание на съда, съобразявайки критериите за справедливост и съдебната практика, да приеме, че обезщетението, което следва да бъде присъдено в конкретния казус следва да е с общ размер от 4 500 лева, от които 1 500 лева (*непосредствени вреди*) за изпитания стрес, публичното унизяване и отрицателни емоционални преживявания по време на задържането, както и по 200 лева (*преки вреди*) за всеки от петнадесетте месеца до отмяната на заповедта - поради злепоставянето пред близки, приятели и роднини, и отрицателното въздействие върху авторитета му. За разликата до пълния предявен размер от 5 001 лева – искът като недоказан следва да бъде отхвърлен.

Доказани по основание са и акцесорните претенции за мораторни и законни лихви по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД. В задължителното тълкуване, дадено с т. 4 на ТР № 3/2005 г. по тълк. дело № 3/2004 г. на ОСГТК е прието, че началният момент на забавата, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за обезщетение от незаконни актове на администрацията, е влизането в сила на решението, с което се отменят унищожяеми административни актове.

В настоящия казус присъденото обезщетение в размер на 4 500 лева ще следва да се изплати със законната лихва, считано от 08.04.2022 г. – датата на предявяване на исковата молба до окончателното му изплащане, като се уважи частично претенцията за мораторна лихва за периода 10.11.2021 г. – датата на отмяна на незаконосъобразния административен акт с влязлото в сила решение на съда до 08.04.2022 г. – датата на предявяване на исковата претенция, в съответния на присъденото обезщетение размер, а именно - в размер на 178,75 лева. В останалата ѝ част – за разликата до пълния предявен размер от 200 лева, претенцията за мораторна лихва като недоказана ще следва да бъде отхвърлена, както и претенцията за законни лихви за периода съвпадащ с претендираните мораторни лихви.

В тежест на ответника, съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ и съобразно уважения размер на исковите претенции и представените доказателства, следва да бъде възложено заплащането на направените разноски от ищеца за държавна такса в размер на 10 лева и за адвокатско възнаграждение за процесуалното представителство при предходното разглеждане на делото, в касационното и в настоящото производство. Своевременно направеното възражение за прекомерност в писмения отговор и писмените бележки на процесуалния представител на ответната страна пред касационната инстанция и в настоящото производство, съдът намира за неоснователно. Договореното и платено възнаграждение на процесуалния представител на ищеца за касационното производство е в минималния, предвиден от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения размер от 800 лева, съгласно чл. 8, ал. 1 вр. чл. 7, ал. 2, т. 2, а възнаграждението за настоящото производство е в близък до този размер – 1 000 лева, който не се явява несъответен на процесуалната активност на пълномощника и участието му в проведените съдебни заседания, макар

и делото да не се отличава с фактическа и правна сложност. За производството по адм. дело 3306/2022 г. (предходното разглеждане на делото) между ищеца и процесуалния му представител е договорено адвокатско възнаграждение при условията на чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3, пр. 2 от Закона за адвокатурата (*л. 8 адм. дело 3306/2022 г. АССГ*), поради което неговият размер следва да бъде определен от съда при условията на чл. 8, ал. 1 вр. чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съответно на фактическата и правна сложност на казуса е възнаграждение в минималния предвиден размер от 800 лева съгласно материалния интерес по делото. Въз основа на изложеното, общият размер на разноските, които следва да бъдат възложени на ответната страна, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ съобразно уважената част на исковите претенции е 2 350 лева - за държавна такса и адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищеца в настоящото производство, при предходното разглеждане на делото от състав на АССГ и в касационното производство пред ВАС.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, на ищеца следва да се възложи заплащането на разноски за юрисконсултско възнаграждение на ответната страна, съобразно отхвърлената част на исковите претенции. Размерът на възнаграждението за всяко от съдебните производства следва да се определи в близък до средния, предвиден в разпоредбата на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ във вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, а именно – 200 лева. При съобразяване с отхвърлената част на исковите претенции, на ищеца следва да се възложи заплащане на разноски на ответната страна за юрисконсултско възнаграждение в размер на 60 лева.

Мотивиран от изложеното, Административен съд – София-град, Първо отделение, 26 състав

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи ДА ЗАПЛАТИ на С. С. А., ЕГН [ЕГН], [населено място], [улица], ет. 1, ап. 2 сумата от 4 500 (*четири хиляди и петстотин*) лева – обезщетение за претърпени в периода 17.08.2020 г. – 10.11.2021 г., неимуществени вреди от незаконосъобразно задържане, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, въз основа на Заповед за задържане на лице рег. № 2553з-1058 от 17.08.2020 г., издадена от полицейски орган при отдел „Специализирани полицейски сили“ – СДВР, ведно със законните лихви, считано от 08.04.2022 г. до окончателното изплащане на обезщетението, както и сумата от 178,75 (*сто седемдесет и осем лева и седемдесет и пет стотинки*) лева – мораторни лихви върху присъденото обезщетение за периода 10.11.2021 г. – 08.04.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ като НЕДОКАЗАНИ по размер предявените искове от С. С. А. срещу Столична дирекция на вътрешните работи, с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за разликата от 501 (*петстотин и един*) лева между пълния предявен размер от 5 001 лева и уважения размер от 4 500 лева и за мораторни лихви, с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, за разликата от 21,25 (*двадесет и един лева и двадесет и пет стотинки*) лева между пълния предявен размер от 200 лева и уважения размер от 178,75 лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на С. С. А., ЕГН [ЕГН], [населено място], [улица], ет. 1, ап. 2 сумата от 2 350 (*две хиляди триста и петдесет*) лева – направени разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение

за процесуално представителство по адм. дело 3306/2022 г. по описа на АССГ, адм. дело 7603/2022 г. по описа на ВАС и адм. дело 5751/2023 г. по описа на АССГ.

ОСЪЖДА С. С. А., ЕГН [ЕГН] ДА ЗАПЛАТИ на Столична дирекция на вътрешните работи сумата от 60 (*шестдесет*) лева юрисконсултско възнаграждение за процесуално представителство по адм. дело 3306/2022 г. по описа на АССГ, адм. дело 7603/2022 г. по описа на ВАС и адм. дело 5751/2023 г. по описа на АССГ.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщението на страните за постановяването му с касационна жалба пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: